

1925 SENESİ MAYISININ 4 NCÜ GÜNÜ CENEVREDE TOPLANAN BEYNELMİLEL KONFERANSTA İMZA OLUNAN (MUHNIK, MÜSEMİM VEYA BUNA MUMASİL GAZLARIN VE BAKTERİYOLOJİK VESAITİN HARPLERDE İSTİMALİNİN MENİ) HAKKINDAKİ PROTOKOLÜN TASDİKINA DAİR KANUN LÂYİHASI VE HARİCIYE ENCÜMENİ MAZBATASI

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Şube 1
Sayı 5/4956 - 4

TBMM. Yüksek Reisliğine

1925 senesi Mayısının dördünde Cenevrede toplanan beynelmilel konferansta imza olunan (Muhnik, müsemim veya buna mümasil gazların ve bakteriyolojik vesaitin harplerde istimalinin menî) hakkındaki protokolün tasdikine dair Hariciye Vekâletince yapılan ve İcra Vekilleri Heyetinin 5 . 12 . 1928 tarihli içtimasında yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası teferrüat ile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe Lâyihası

Cemiyeti Akvam misakı ahkâmı mahsusasının istihdaf ettiği «Tahdidî Teslihat» a müteveccih olarak mezkûr cemiyet delâletile «Eslîha ticaretinin kontrolü» hakkında bir mukavelename vücûda getirmek üzere Cenevrede 4 Mayıs 1925 tarihinde içtima eden beynelmilel konferansta tanzim ve murahhasımız tarafından da imza edilmiş bulunan ve aynı konferansta kabul olunan diğer mukavelename ve vesaik ile bir güne alâka ve irtibatı mevcut olmayıp başlı başına Hüküm ifade eden, sureti ve Türkçeye tercümesi melfuf «muhnik» müsemim ve buna mümasil gazların ve bakteriyolojik vesaitin harplerde istimalinin menî hakkındaki protokol hiç bir veçh ile esbabı müdafaamızı ihlâl etmedikten başka insani bir maksadı ihtiva etmekte olduğu cihetle müfit bulunmaktadır.

(Esbabı anıfeye binaen bunun bir an evvel tasdikına tevessüt buyurulmasını istirham ederim efendim.

Muhnik, Müsemim veya Buna Mümasil Gazlarını ve Bakteriyolojik Vesaitin Harpte İstimalinin Menî Hakkında Protokol

Kendi hükümetleri namına, aşağıda vazii imza sahihiyettar murahhaslar:

Muharebelerde muhnik, müsemim veyahut buna müşabih gazlar ve bu misillü bütün mayiler, maddeler veya usuller istimalinin medeni alem efkârı umumiyesince bîhakkın merdud addedildiğini, cihan devletlerinden çoğunun âkitlerinden buldukları Muahedelerde işbu istimal menüiyetinin tasrih olduğunu nazarı itibara alarak:

Aynı zamanda milletlerin vicdan ve efalinde de hâkim olan bu memnuiyetin hukuku düvele ithalini bütün dünyaya tanıtmak ünüyesile.

Âli âkit taraflar zikri geçen menî istimal muahedelerine henüz iştirak etmemiş oldukları takdirde bu memnuiyeti tanıdıklarını, bu menî istimalin bakteriyolojik harp vasıtalarına da teşmili kabul ve işbu beyanat hükmile yedkiğerine karşı bağı olduklarını beyan ederler.

Âli âkit taraflar bu protokole diğer devletleri iltihaka sevk için bütün kuvvetlerini sarf edeceklerdir. Bu iltihak keyfiyeti Fransa Cumhuriyeti hükümetine ve onun delaletile imza ve iltihak etmiş bulunan diğer devletlere tebliğ edilecektir. İltihak Fransa Cumhuriyeti Hükümeti tarafından yapılan tebliğ tarihinden itibaren müessir olacaktır.

Fransızca ve İngilizce metinleri muteber olan işbu Protokol mümkün olduğu kadar kısa bir zamanda tasdik olunacaktır. Protokol bugünkü tarihi havi olacaktır.

Bu Protokolün tasdiknameleri, Fransa Cumhuriyeti Hükümetine gönderilecek ve keyfiyeti tevdi mez-kûr Hükümet tarafından imza veya iltihak etmiş olan devletlerin herbirine tebliğ edilecektir.

Tasdik ve iltihak vesaikî Fransa Cumhuriyeti Hükümeti hazinesi evrakında mahfuz kalacaktır.

İşbu Protokol vazulimza bir devlet için kendi tasdiknamesinin tevdi tarihinden itibaren mevki meriyyete girecek ve o andan itibaren bu devlet daha evvel

tasdiknamelerinin tevdi muamelesini icra etmiş bulunan diğer devlete karşı taahhüde girmiş olacaktır.

Tasdiken ilmekal sahibi salâhiyet Murahhaslar işbu protokolü imzaladılar.

Cenevrede, bir nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Yirmi yedi Haziran bin dokuzyüz yirmi beş.

4 Mayıs 1925 Tarihinde Cenevrede İctima Eden Beynelmîlel Konferansta Kabul Olunan (Mühnik Müsemmin veya Buna Mümasil Gazların ve Bakteriyolojik Vesaitin Harpte İstimalinin Meni Hakkındaki Protokolün Tasdikına Dair Kanun Lâyihası

Madde 1. — Cenevrede 4 Mayıs 1925 tarihinde içtima eden beynelmîlel konferansta tanzim ve imza olunan (Mühnik, Müsemmin veya buna mümasil Gazların ve Bakteriyolojik vesaitin harpta istimalinin menî) hakkındaki 27 Haziran 1925 tarihli protokol kabul ve tasvip olunmuştur.

Madde 2. — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Madde 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

5 . 12 . 1928

Başvekil	Ald. V.
İsmet	Mahmut Esat
M. M. V.	Da. V.
Mustafa Abdülhalik	Ş. Kaya
Ha. V.	Mal. V.
D. Rüştü	Ş. Sarapoğlu
Millî Eğ. V.	Na. V.
M. Necati	Recep
İk. V.	S. M. İ. V.
M. Rahmi	D. Refik

TBMM

Hariciye Encümeni

Karar No. : 27

Esas No. : 1/293

Riyaseti Celileye

Mühnik müsemmin veya bunlara müşabih gazların ve bakteriyolojik biçümle vesaitin harplerde istimalinin menine dair olup murahhasımız tarafından 4 Mayıs 1925 tarihinde Cenevrede imza olunan ve encümenimize havale buyurulan Protokol ve merbutu kanun lâyihası tetkik olundu.

İnsani bir maksadı istihdaf eden işbu protokol Büyük Meclisin takip eylediği sulhperver ve âli prensiplere mutabık görüldüğünden tasvip kılınmış ve berayi tastik Heyeti Celileye takdim olunmuştur.

Aza	Aza
	İzmir
S. Şevket	M. Celâl
Aza	Kâtip
Kocaeli	Edirne
İ. Süreyya	Zeki Mesut
Mazbata M.	Ha. En. Reisi
Siirt	Erzincan
	Saffet Ziya
Aza	Aza
	Bursa
	Münür
Aza	Aza
	Trabzon
	N. Zade Hamdi
Aza	Aza